

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Februárius' 13dikán, 1824.

B r a s i l i a.

Londoni Ujság levelek azon második Manifestumot is közlik, mellyet a' Brasiliai Császár Nov. 16d. bocsátott ki. A' Manifestum ez: „Az isteni gondviselés, melly a' Nemzetek' állandóságára 's fentartatására vigyáz, megengedé végére-mehetetlen bölcsességéből, hogy ezen Ország, megfundálván függetlenségét, 's minden, még legmeszszebbi tartományai-ban is egyesülvén, a' boldogságnak 's megerősítésnek pályáján előre haladhasson. A' kormányzó és törvényhozó gyűlés minden béketűréssel, munkássággal és vigyázattal iparkodott, hogy a' Status számára constitutiós systemára épített fundamentomos törvényt hozhasson, és hogy az, ezen nagy kiterjedésű Országban, mély gyökereket verhessen. A' felállított társaságos alkotmány, ezen rendíthetetlen fundamentomon nyugodván, gyorsan haladott előre, 's a' Külföld olly jó vélekedéssel volt a' Brasilia Nemzet felől, hogy az Európai hatalmaságok hajlandók valának kevés idő múlva megismerni ezen Orzágnak függetlenségét, 's még azon is igyekeztek volna, hogy vele political és kereskedésbeli szövetségeket kössenek. A' jövődökre való ezen fényes kilátást, mellyet, a' mint látszott, semmi sem zavarhatna-meg, meghomályosította azon zivatar, melly láthatárunkra felkerekedett; a' gonosz lélek gaz czélzásokat és plánumokat sugallott a' roszgondolkozású és nyughatalan fejekbe, 's a' köz vélekedésre nézve, visz-

szavonás' tüzet gerjesztette. Csakhamar megtetszett, hogy a' gyűlésben éppen nem azon egyetértés uralkodik az igaz principiumokra nézve, melly a' constitutiós Igazgatást szokta characterizálni, és hogy a' nevezett egyetértés, azon egyes hatalmak alatt, mellyekből áll annak erkölcsi és testi ereje, ingadozni kezdett. A' végrehajtó hatalomnak különféle és egymástérő megtámadtatásai, 's annak az egyetértés fentartatására nézve tett vallomásai, megcsönkítették az Igazgatás' erejét, 's annak alattomban vermetáltak. A' visszavonás' lelke nevedett; az egymás ellen való tordsalkodás 's bizodalatlanság erőt kezdettek venni; titkos felekezetek támadának, 's egy egybe-zúzós Factio állott hirtelen elő, 's magának olly hatalmat szerzett, melly a' jövődökre nézve félelemmel és borzadással tölté-el, minden azon becsületes Brasiliai Polgároknak szíveiket, kiknek lelkeit egyedül a' jó ügyhez vonzó buzgósággal, 's a' legtisztább hazaszeretettel gyűladozának. Azonközben ezen emberek, kik felforgató plánumokat gondolának ki, 's egyre üzék vesztegető lázasztásaikat, behatottak több becsületes és jó személyekre is, a' midőn némellyeket a' szabadság helyesebb megfundálásának hízelkedő képeivel kecsegtetének, másokkal viszont azt akarák elhíttetni, hogy az Igazgatás despotaivá leve, 's némellyeket talán olly hasznoknak ígérésével is vesztegetének-meg, mellyeknek becsét, kicsapontó fantáziájokban, sokra tették. Végre annyira üzék istentelenségeket,

hogy azon hírt terjeszték el, mintha a Portugalliával egyesülésnek hűségtelen és álnok projectuma elfogadtatott volna. — Megtétetvén a' planumok, elrendeltetvén kivitetésére nézve az eszközök, 's elhárítatván az elsüthetésnek akadályai, meghatározatott, hogy a' rég' forralt szándék, végre munkába vétessék. A' célra vezethető eszközök közül egy volt az, hogy a' Brasiliaiak és Portugalliában született Ország' lakosai között visszavonást támaszszanak, részint némelly Journalok által, mellyek álnok ravaszsággal és epével íratatván, az Igazgatás erkölcsi erejének semmivé tételeét vették célba, 's császári személyemet I Károly' és Yturbide' sorsaikkal fenyegették; részint Biztosaik által, kik ugyan efféle lázzasztó principtomokat hintegetének. A' mint már a' zenebonáskodás, melly által a' pártos Vulkán kitörése elősegítettett, e' szerint elkészítettett volna, akkor a' Factio, melly a' gyűlésben feljülkerült, Pamplona David nevű Polgárnak kérelem-levélét, ki Brasiliainak mondatott lenni, holott Portugalliai szigeten született, az öszveesküvés, kironomásának elősegítésére használta. Nevezett Pamplona arról panaszkodott, hogy két Brasiliai Katona-Tisztek, kik Portugalliaiak, őtet megverték, 's ezen panasznak bizonyos Deputatio' vélekedése szerint, rendes törvényszékekhez kelle vala útasíttatni. Ezen iszonyatos Factio' fejei, segítettvén a' részeken lévők által, számos személyeket arra ösztönözének, hogy nap feljötte előtt törökkel 's pisztolyokkal fegyverkezve, jelennének meg az ő védelmekre, 's ijesztenének rájuk a' gyűlés' azon becsületes, tiszteletre méltó és derék tagjaira, kik esküvéseiket híven megtartván, azon igyekezének, hogy Küldőji' bennük vetett bizodalmanak megfelelhessenek, 's ennél fogva a' tanácskozásra megkívántató csendességet fentarthassák. Ezen sze-

rencsétlen napon szomorú és borzasztó jelenések valának a' gyűlésben. Lázzasztó kiáltás riadott meg, mellyet némellyek rendkívülvaló és támadási módon javallva folytatának. Az okos Előülő, bölcs vigyázattal a' gyűlést bévégezte, 's azzal elhárította azon gonoszokat, mellyek mint valamelly irtóztató Vulkán, a' felekezetek dühösségénél fogva, nemzeti gyűlölséget, boszszúkívánást 's legútálatosabb becsület-hajházást szültek volna. 'S ettől valósággal lehetett tartani, mint-hogy mind benn a' gyűlésben mind kin számos személyek valának készen a' gyalázatos Factio céljainak elősegítése végett, es mivel azelőtt való napokban számos fegyverek osztattak ki a' városban, 's végre mivel az istentelen felekezet' fejait, gyűlésből jöttökben, az ő drabantjaik még az én császári jelenlétemnek tartozó tisztelet' hátratételével is, boszszantást gerjesztő javallás' kiáltózásaival fogadták. — Ezen veszedelmes és istentelen gazság megújított. A' Factio tagjainak heves és Anarchiát hirdető beszédei mind egyre élesztették a' visszavonás' tüzét, 's számos részeseik mind benn a' folyosókon, mind a' palotán kívül, védelmekbe vevék ama gaz fogantokat, mellyek a' rég' készült planumokból kerekedének. Erre nézve a' Factio azt kívánta és meg is nyerte, hogy a' gyűlés állandó ülést határozott azon szín alatt, mint ha a' csendesség' helyreállítatása előtt, szélyt oszolni, nem lenne tanácsos. Ezen utóbbi célnak (a' csendesség helyreállítatásának) végrehajtására nézve, én minden seregeket a' St. Christovaói sikra rendeltem, olly szándékkal hogy a' gyűlésnek független szabadságot engedjek; melly határozásomat annak tudtára adatám, hogy indító-okaimat, 's a' csendesség helyreállítatására nézve némelly egyenes rendszabásoknak szükséges voltokat venné tanácskozás alá.

De nem hogy a' gyűlés efféle rendszabásokat hozott volna, sőt inkább hasonló tüzzel és nyakassággal folytata tanácskozásait, 's számos alattomos színek alatt, iparkodásainak czélja, a' haza' romlása vala; a' midőn nevezetesebb és nyilvános megtamadasaik felséges személyemre intéztettek, melly mind azon gyalazatokkal illettetett, mellyeket csak rágalmazás és istentelenség szülhetnek. 'S azonban nem egyedül a' partos düh vala azon indulat, melly ezen gaz megtamadasokból kitetszett. A' Factio többre törekedett, 's azon jártatta eszét, hogy a' végrehajtó hatalom' fejét, — a' képviselői Igazgatás' ereje szerint illető attributumokat, mellyeket nekem mint constitutiós Császárnak 's Brasilia' mindenkori védelmezőjének a' Nemzet adott, — új és rendkívülvaló hatarak közé szoríthassa. 'S elvakultságában még azon kérelemre is vetemedett a' Factio, melly szerint a' St. Christovaói téren egybegyűjtetett öszveséges sereg, avagy azoknak nagyobb része, messzebb szállíttatnék a' várostól, hogy így az Igazgatás minden szükséges erő és védelem nélkül hagyassék. — A' végzések' hozásában való késedelmzés, melly a' szorgos esetekben mindenkor veszedelmet szokott szerezni, 's a' jelenvaló szomorú állapotban annál is inkább romlást okozhatott volna, — a' jövődő változásra való borzasztó kínés, — némellynek kétségbeesése, másnak fennhéjazása 's political fanatizmusa, — a' békességes lakosok' nyughatatlansága és rettegeése, — a' végromlással fenyegettetett hazának veszedelmes helyheztetése — mind ezen indító-okok, olly gyors és hathatós rendszabásokat kívántak, mellyek, bár erőszakosoknak látszatának is lenni, szerencsés és sikeres fogamatokat vonhassanak magok után. — 'S micsoda rendszabás lehetett már az, melly ezen súlyos és veszedelmes válasz-

tó-pontban kívánt fogamatú lehessen? Micsoda gátat lehetett elébe vetni a' partos özönnök, hogy dühös árjainak ellentállhasson? Szembetűnőbb és sikeresebb rendszabás, a' gyűlés szélytosztatásánál nem lehetett. Ugyan is ez, és a' Miniszterek' elbocsáttatása azok a' módok, mellyekhez szokott nyúlni a' constitutiós Monarchia a' köz rendetlenségek' esetében; az utóbbi mód végbevitetett, 's nem maradt egyéb hátra, mint hogy az első is, császári szívemnek bár tetemes sérelmével, munkába vétessék. — Mind ezen hathatós okoktól 's a' szorgos szükségtől indítatva, hogy a' Hazát a' végromlástól megmenthessen, mellyet fő törvénynek tartok, 's a' melly midőn kockáztatik minden, kimentti a' rendkívülvaló rendszabások' hasznalását, f. h. 12d. költ Decrétumon által a' gyűlést szélytoszlattam, 's egyszersmind újat hívtam-egybe, a' constitutiós törvénynek értelménél fogva, melly szerint igyekszem mindenkor cselekedni. — Ezen Decrétumomban, és a' mellyet más nap adtam-ki az elsőnek ismétlése és bővebb magyarázása végett, megcsáfolatlan bizonyítások találtatnak annak teljes szükséges-voltára nézve, hogy illy kemény rendszabáshoz kelle nyúlni, ki lévén azokban egyszersmind nyilatkoztatva azon buzgó óhajtasom, melly szerint azon canstitutiós systemát, mellyet a' Brasiliai Nemzet kihirdetett, és a' melly egyedül fundálhatja-meg az Ország boldogságát, ismét helyre akarom állítani. Midőn én, illy szorgos és veszedelmes környülállások között efféle erőszakos rendszabáshoz kénytelenítettem nyúlni, ennek megítélése körül meg kell gondolni, hogy rendkívülvaló gonoszok, rendkívülvaló hathatós orvoslás-módot is kívánnak, és hogy most már lehet reményleni, hogy illyenre többé nem lesz szükség. A' Nemzet, melly az én

nagylelkű gondolkozásomnak kiterjedéséről, 's constitutiós principiumaim felől meg vagyok győződve, a' szerencsétlen történet által okoztatott mozgásból, melly önn magamnak is annyi keserűséget okozott, ismét meg fogja nyerni a' nyugodalmat, 's azon békességgel és boldogsággal, mellyet a' Constitutio ígér, állandóul élni fog." Rio de Janeiroban, Nov. 16d. 1823. — A' Császár.

Londonba, Jan. 31d. költ ottani Ujságok szerint, egy szerencsétlen történet híre érkezett, melly Párában a' Trocantin vize torkolatjánál ment végbe. Ha a' különböző tudósításoknak, mellyek némelly csekély különbözéseket kivévén, egymással megegyeznek, hitelt adhatunk, úgy a' hasonló nevezetű Kapitányságnak említett fő-városában hirtelen nép-lázadás ütött-ki, 's mindenfelől ezen kiáltozás hallatott: Eljen a' Császár, Dom Pedro! Veszszenek az Európaiak! A' lazzasztók, ezen utóbbiak közül néhányakat elfogtak és megölték őket; ezzel a' Kormányzó palotájára törtek, 's az ottan talaltató fegyvereket kirabolván, a' Kormányzót megfogták. — Kapitány Greenfell a' Maraham nevű hadi Brigg' Commendánsa, ki éppen a' révparton feküdt, védelmezési karba helyezetté hajóját, 's minden felfegyverkezetté Európákkal ellének ment a' pártosoknak, kik mindenféle kicsapongásokban elmerülének; végre rajtok erőt veve, 's közülök 256-ot elfogott, 's egy hajónak fenekére zárta őket. Onnan azok el akarván szabadulni, a' strázsa reájok lőtt, 's a' mint másnap reggel a' hajó' feneké felnyitattott, csupán négyet találának közülök életben. Erőszakos halálnak 's folytogatásnak jeleit tapasztalván testeiken, úgy lehet gondolkozni, hogy dühösségből vagy kétségbeesésből, magok öldösék-meg kölcsönösen egymást. A' népnek neki keseredése a' legnagyobb grádusra hágott, kü-

lönösen haragszik pedig az Ánglusokra, mivel Kapitány Greenfell is az. A' czimboraság, melly igen széles kiterjedésű vala, azzal a' szándékkal volt, a' mint látszik, hogy Párában minden Európaikat meggyilkoljon; a' feje ezen czimboraságnak egy Conego nevezetű nyomorult ember.

Nagy Britannia és Irlandia.

Londoni Ujságok szerint az ánglus szárazzi hadi erő (ide nem számlálván a' Kelet-Indiait) csupán 71,000 emberre telik a' Tisztekkel együtt, 's e' szerint vagon felosztva: Nagy Britaneióban 18,000; Irlandióban 24,000; Nyugot-Indióban 7000; Éjszak-Amerikában 's Afrika' tengerpartjain 7000; Gibraltárban 's a' Közép-tengeren 8000; végre a' Ceyloni, Mauritiusi, Új-deli-Walesi fokokon 7500.

Némelly Journalok azt hírlelék, hogy a' hazájokból kiköltözött Spanyolok, gyűlést tartottak volna Gen. Mina' szállásán. Ezen hírnek ellene mond a' nevezett Generális, egy, ugyan azon Ujságok' Redactiójához írott levelében. „Teljességgel nem czélom“ mond Mina „hogy sorsosaimnak a' szerencsétlenségben fejek legyenek. Nyugodalmasan, egyedül és csendesen akarok élni, mint illik olly Spanyolhoz, ki Külföldön kéntelen menedéket keresni. Leginkább óhajtom azt, hogy nevem, közönségesen mentül kevesebbé említették, 's akkor is, csak ha közönséges környülállások kívánják.“

A' Demerary nevezetű Nyugot-Indiai ánglus Coloniában Dec. 31d. kivégeztetett az árnyék világból Methodista Missionárius Smith, mint a' kire bébizonyosodott, hogy a' Szerecsen rabszolgákat lázadásra izgatta.

Jan. 28d. Downing-streetben a' külső Minisztériumban két óránál húzamosabban tartó tanács tartatott.

A' fogadások divatjában vagynak arra nézve, hogy a' Parlamentum' kinyitására a' Király beszéde békességre fog mutatni, 's nem leszen benne egy szó is, mellynél fogva Európában azt lehetne hinni, hogy Anglia hajlandó az Amerikai Coloniák függetlenségének megismerésére.

Az esztendőnek ezen szakaszára nézve a' Londoni Opera Rossini' Zelmirájával nyitattott-meg Jan. 31d. A' nép erősen tolakodott a' Játékszínbe. Már a' játék kezdete előtt eléhívattatott Rossini, ki is azzal, a' muzsika karnak igazgatására rendelt helyét elfoglalta. Zelmira' személyében Colbran-Rossini Asz. énekelt, 's megjelenésekor mindjárt nagy javallattal fogadtatott.

Trinidad szigetén, éppen kiütése előtt fedeztetett-fel egy czimboraság a' rab-szolgák részéről, 's az egybeesküdöttek közül 25-en elfogadtattak.

A' Courier így szól Jan. 30d.: „Ő Felsége nem nyithatja-meg személyesen a' Parlamentumot Febr. 3d. Sajnáljuk hogy ezen jelentésünkhöz még azon, hiteles kútfőből vett, tudósításunkat is kell füzünk, hogy azon köszvényes fájdalmak, mellyek utóbb Ő Felségét megkörnyékezik, a' legkegyetlenebbek valának mind azok között, mellyeket csak valaha szenvedett. Hanem újokban könnyebbülest tapasztalt már Ő Felsége, 's a' tegnapi kiadatott napi-jelentés róla kedvezően szól; de még is annyira elgyengült, hogy a' Londonba való menetelt ki nem állhatja 's a' Parlamentumot nem nyithatja-meg személyesen. Mellyért hólnap Jan. 31d. kabinétitanács fog Brightonban tartatni, mellyben a' Miniszterek elébeterjesztik Ő Felségének azon beszédek, mellyeket a' kir. Biztosok tartani fognak. Minémű tulajdonságú leszen ez a' kir. beszéd, arról, a' mint természetes dolog is, még semmit sem lehet tudni;

de azért, a' mint tapasztaljuk sokféle mérész jövendüések szárnyalnak felőle a' közönség között.

~~~~~

Spanyol Ország.

Madridból Jan. 10d. indult tudósítások szerint, a' megholt Marquis Casarujó helyébe, külső Miniszternek Gróf Ofalia neveztetett, D. Tadeo Colomarde pedig Igazság Miniszterének tétetett.

Jan. 22dikéről így ír Madridból az Etoile Febr. elsőjén: „Hire volt, hogy egy kir. Decrétumnál fogva, Madridból minden hajdani Militziák kiharancsoltatnának; ez nem igaz: az Igazgatás nem kéntelen illy szoros rendszabásokhoz nyúl- ni; a' hajdani Militziáknak nincsen mitől tartani Madridban, mind addig, míg a' két utóbbi kir. Decrétumokban kiszabott sinórmértékekhez tartják és nyugodtan viselik magokat. — Ő Felsége, Jan. 20d. költ Decrétuma által parancsolja, hogy a' kir. Gárdához rendelt személyek osztályoztatásáról kívánt tudósítások, az ezzel foglalatoskodó Juntának minél hamarébb adassanak-bé, 's a' kir. Gárda-beli szolgálatra való ajánltatások csupán Febr. 15dikéig fogadtassanak-el.“

Azon constitutiós seregeket, mellyek Brigadéros Lobera vezérlése alatt a' Tarragonai őrizet számára kimutatott kvártély-helyeken feküvének, Castiliai fő Kapitány Baró d'Eroles a' mult Dec. utóbbi napjaiban elbocsátotta; ugyan ezt tette ő Jan. első napjaiban, a' Barcelonai hajdani őrizet-seregekkel, mellyek Granollersben, Tarroában, 's ezeknek szomszédságában kvártélyozának. Ezen utóbbi seregeket Gen. Sans vezérlé. A' közemberek általánfogva elküldettek, a' Tisztek pedig bizonyos határ nélkül való szabadsággal bocsátattak haza. — A' Hostalrichi őrizetet Gen. Lieut. Sarsfield

Szan Feliu de Quixolsban elbocsátotta. Baró d' Eroles Sarriat választá fő hadiszállása' helyéül, mellyel, a' mint hiszik, rövid időn Barcelonába fog menni. Az általa eddigelé rendbeszedett royalista seregek száma 15,000-nél szaporábban van.

Jan. 29d. így ír a' Couriar: „Cádizből Jan. 9d. indult levelek jelentik, hogy oda Major Bristow megérkezett. Ez a' Tiszt egy kicsin rollát játszott azon időben, mikor a' spanyol Constitutio a' világot bélmarmázta 's Wilson Robert (a' Courier itten az irant teszen kérdést, hogy szeretné tudni mi leve Wilsonból, ki felől az ember mostanában semmit sem hall?) a' City of London czimű fogadóbeli Brigadájával ki akará verni a' Francziákat Spanvol Orszagból. A' mint a' Cadixi tiszti-hívtalok a' nevezett Majornak oda érkezését megtudták, azonnal megkérék az anglus Consult, hogy adna passust neki, mert ők a' városban meg nem szenvedhatnék. Ekkor a' Major próbát tett a' franczia Generalisnál is kinek Adjutánsa őtet nem biztatván, a' spanyol Kormányzóhoz folyamodott, de a' maradhatásra nézve minden igyekezete sikertelen leve, 's hat óra múlva oda kelle neki hagyni Cádizot. — Ugyancsak a' Courier közli még egy, Jan. 10d. indult Cádiz levélnek következő kivonását is: „Hiteles kútfőből esett értésemre, hogy Gibráltárban számos spanyol szökevények, néhány Anglusok' segítségével titkos egybejöveteleket tartanak, és hogy különböző spanyol városok 's azoknak hajdani Deputátusaik, valamint a' pártosságnak Francia Országi és Angliai barátai között, hathatós levelezések folynak. Bizodalmasan közlöm itten (pedig senkit sem emlí) azon előkelő Anglusnak nevét, ki a' Londonnal való levelezést magára vállalta.“

Spanyol Amerika.

A' Diario de la Havana czimű Ujság m. eszt. Dec. 10d. azon már ismeretes Decrétumokat közli, mellyeket a' spanyol Kiraly Xeresből Oct. 3d. 's Sevillából Oct. 20d. bocsátott ki, mellyeket vévén Cuba szigetének fő Kapitánya Vives, a' következő Proclamatióval bocsátotta közre: „A' Király tehát Eleinek jussaiba tökéletesen visszalépett. A' pártosságnak és visszavonásnak lelke, végrehajthatatlan principiumainak terjesztésénél fogva azon iparkodott, hogy a' dolgoknak annyi századok olta dicsőséggel fennálló rendi felforgattassék. Azon virágzó állapot, mellyel jelenvaló sziget mindenkor dicsekedhetett, 's Ő Felségének azon hajlandósága, melly szerint az ennek lakosaiknak javokra elébeterjesztett kérelmeket mindenkor kegyesen meghalgatta, szent kötelességünké teszik, hogy Fejedelmünk mellett híven megmaradjunk, 's jóraczélzó határozásai iránt tisztelettel és engedelmességgel viseltessünk. Békességre és nyugalomra a' földmivelő és kereskedő népnek vagon legnagyobb szüksége, 's vallyon mi zavarhatná, természetől békességre hajlandó szigetünk' nyugodalmát inkább, mint azon választások 's a' velek egybeköttetett lázasztások, mellyek, az Ő Felsége által megvettetett systemánál (a' Cortesi Constitutióánál) fogva, az indulatokat annyira felizgatták, szerencsék előmenetelének olly nagy akadályokat vetének, 's ezen szerencsénk előmozdításának minden eszközeit és kútfejeit semmivé tették? Mind ezen munkálódások megcsontíták szigetünknek tulajdonképen való eltető erejét, 's a' lakosokat szüntelen rettegteték. Hanem mind ezeknek szerencsésen végek vettetett; megszabadultunk azon szorongató helyzetből, mellyben három esztendőnél tovább kel-

le élnünk. A' pártosok' türedelmetlensége megszűnt, 's a' tiszti-hivatalok ismét tiszteletben fognak tartatni; a' törvények pontosan betöltetnek majd újra, 's az igazság részrehajlás nélkül kiszolgáltattatik. Ezen sziget érdemes lakosainak becsületeket nem fogja ezentúl meggyaláznia a' nyomtatás szabadságának zabolátlansága; a' nép' erkölcsé, mellyet a' szent vallásunk principiumaival ellenkező könyveknek özöne megvesztegetett, ismét meg fog tisztíttatni; tiszteletben tartjuk majd ezentúl az oltárnak szolgait, 's elenyésznek minden afféle félelmeink, mellyeknél fogva attól tarthattunk, hogy az iszonyatos Anarchiának vonogásaival meglátogatott társaság megbomolhatik 's szigetünk valamely szerencse-hajházó' despotismusának lehet könnyen martalékjává, hogy ha Monarchánk egész teljességében vissza nem nyerte volna királyi hatalmát. Parancsolom azért Ő Felsége' nevében ezen sziget és fő-város lakosainak, melly utóbbinak a' több Cubai városokra nézve mustrául kell szolgálni, hogy a' feljebb közlött kir. Decrétumoknak engedelmeskedjenek, hogy magokat a' hűséges nevezetre ezentúl is érdemeikké tehessék; bizonyosokká teszem végre a' lakosokat, hogy buzgóságokat és jó gondolkozásaikat, mellyeknek hasonló alkalmatosságokkor jelét adták, valamint a' törvényességnek részéről mint hű jobbagyokhoz illő bizonyságait, a' Király a' mi Urunk úgy fogja tekinteni, mint azon tetteiknek folytatását, mellyek által „mindenkor hűségesek“ titulusra tervének szert. Az ő atyai szíve ezentúl is kiárasztja majd reájok jótéteményeit, 's különös hajlandóságát és kegyelmét velük éreztetni fogja.“ — Havannah, Dec. 9d. 1823. Fr. Dion. Vives; Fr. Ant. Segura; Ant. Mar. de la Torre; és Cardenas, Igazgatószéki Titoknok.

Febr. 12d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 86] 5/3
Ugyan az 2 1/2 pCtmal 43 Sorvonásos Költsöm 1820-ról C. P. 129 Ugyan az 1821ről 100 f. C. P. 112 1/8; Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 32 4/5, 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 949 2/3 for. C. P. Cs. Arany —

A Gabona négy fő nemeinek árrok általjában Febr. 3d. — 7d.

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Roza.	Árpa.	Zab.
Bécsben Febr. 3d.	122	68	—	41
— Febr. 7d.	124	71	53	41
Stockerauban] Febr. 3.	106	72	52	32
Fischamenden Febr. 3. es 5d.	90	58	35	33
Nagy Enzensdorfon Febr. 4.	115	66	44	30

Magyar Ország.

A' Febr. 7d. költ Hazai Tudósításokban ezeket olvassuk: „A' Gróf Szécsényi Háznak Hazánkra nézve tett nagy érdemei bizonyossá tesznek, hogy senki sem fogja szomorú érzés nélkül hallani, hogy Nagy-Mélt. Özvegy Gróf Szécsényi Ferenczné, született Gróf Festics Juliána Asszony, Csillag Keresztes Dáma Bécsben Jan. 20d. napján, fényes tettekkel díszeskedő életét 71d. esztendejében elvégezte. Őtet az asszonyi Nemnek ritka tulajdonságai megkülönböztették; mert a' testi szépség a' léleknek nemességével egybekapcsolatott, a' szelíd, nyájas, könyörületes szív, a' mindent nagyra és szépre hajlandó akarat, a' gondos anyaság, és férjével való igaz szeretetbeli szövetség egyiránt tündöklött benne. Tarsasága merő kellemetesség

és tanúság volt, nagy és éles elméje minden hasznos tudományokban gyakorlotta magát, 's különösen a' mellyek az ő Nemét díszesíthették. Az anyai magyar nyelven kívül, mellyen igen tökéletesen és csinosan beszélt, 's a' mellynek nagy pártfogója is volt, jelesen tudta a' német, olasz, franczia és ánglus nyelveket, 's ezeknek segedelmével a' legjelesebb ismeretekre jutni törekedett, 's ugyan ezek tudásával, midőn Olasz, Franczia és Ánglus Országokat férjével megjárta, maga iránt nem csak figyelmet, de bámulást is gerjesztett. Viszszatérven, tapasztalásait, édesded beszélgetések által, másokkal hasznosan közölte, és a' látott nagy példákat, Hazánk' javára fordítani igyekezett. Ezen nagy lélek, férjének nemes szándékait nem csak nem ellenzette, hanem önnön áldozataival is buzdította és segítette. Így lett, hogy, midőn a' halhatatlan emlékezetű Gróf Szécsényi Ferencz, a' Hazának áldozta volna magyar Könyvtárát, ő ezen nagy ajándéknak bővítésére, az ásványokból szerzett jeles gyűjteményét hozzáadta, és a' Könyvtár' szaporításán férjével közbuzgósággal iparkodott, semmi költséget nem kimélvén. Így lett, hogy, midőn nagylelkű férje, előbbi ajándékának bővítésére, Sopronyban egybegyűjtött külföldi Bibliothecáját, ugyan a' Hazának örökségül ajándékozta, ő is, ritka szorgalmatossággal és nevezetes költséggel szerzett, 's jól rendbe szedett fák' gyűjteményét, mellyben minden darab simítva vagyon, és a' fáknek részei külön külön példákban látszanak, a' köz haszonra szentelte azon tartózkodó szemérmetséggel, hogy nevét különösen kitétetni nem engedné; hanem kiknek egy szíve és egy lelke volt, ugyan azt egy név alatt

kivánta feljegyeztetni. Illy érdemek, míg az emberi szív háládatosságra indul, mindenkor fenmaradandók lesznek, és valamint a' magyar aszszonyi Nemnek nagylelkűségét tündöklő példában előadják, úgy a' Szécsényi Ház' dicsőségét is tetézik, 's maradékaink is tisztelettel fogják mondani: „Festetics Juliána, Szécsényi Ferencznek méltó hitvese volt.“

„Az Ájtatos Iskolák érdemes Szerzetének új esztendőre kijött nyomtatott Lajstroma szerint 376 tagjai foglalatoskodnak, néhol a' lelki-pásztorságban, nagyobb részint pedig az Ifjúság' tanításában. A' Szerzetnek Tartománybeli Fő Kormányzója Fő Tiszt. Bolla Márton Úr. A' mult esztendőben 9 tagjai haltak meg. Az Előljárókban azon változás esett, hogy Nagy Tiszt. Horváth József Úr, a' Philosophiának Doctora Beszterczéről Erdélyből, Szigetre Máramarosban, Rectornak és Directornak általtétetett; Nagy Tiszt. Endrődy János Úr pedig Szegedről Kalocsára, ugyancsak Rectornak és Directornak.“

„Az Irgalmas Barátoknak jótévő Szerzete, mellynek öszveségesen 28 háza vagynak az Ausztriai Monarchiában, az utóbbi esztendő' folytában, 14.469 beteget vett-fel gyógyításra, kik közül 13,162 egészségesen bocsáttatott-ki. Magyar Országban vagyon a' Szerzetnek háza: Pozsonyban, Egerben, Temesváron, Pápán, Kis-Martonban, Vácson, N. Váradon, Pécsen, Szokolczán, Zágrábban és Budán. A' Szerzetnek mostani Tartománybeli Igazgatója Fr. Pascalis Fiala. A' Pozsonyi házban, mellyben egyedül magában 1022 beteg gyógyított, a' Szerzetnek Piora Fr. Heliodorus Grabacsay; a' betegek házának Orvosa Fr. Clemens Branizsa.“